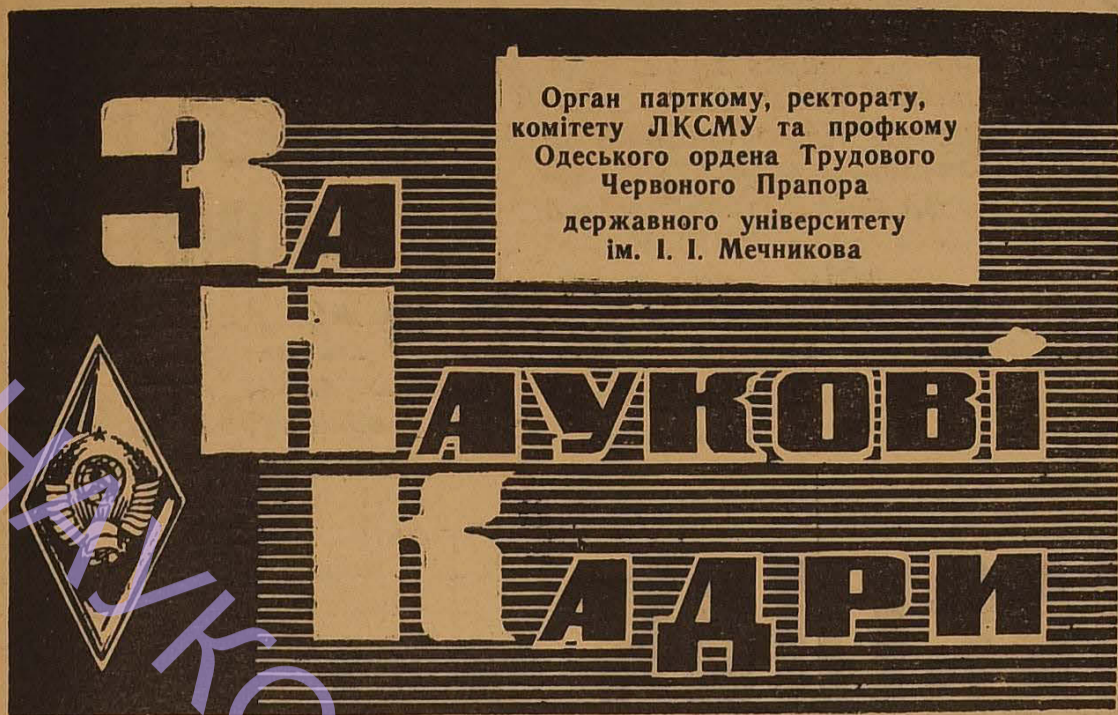

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ
XXXIV

№ 31 (942)

21 ЖОВТНЯ

1968 р.

Ціна 2 коп.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ПЕРІОД В ЖИТТІ КОМСОМОЛЬЦІВ

ИДУТЬ звіти та вибори в комсомольських організаціях факультетів. Це один з відповідальних періодів в житті комсомольців, особливо в цьому році. Адже через тиждень святкуватиметься піввіковий ювілей ВЛКСМ. Тому до звітів про пророблене слід поставитись особливо вдумливо. Треба підбити підсумки діяльності організації, вказати на недоліки, накреслити заходи для їх усунення, щоб якнайкращими показниками в навчанні та промадській роботі зустріти сторіччя від дня народження В. І. Леніна.

ДНІЯМИ відбулись звітно-виборчі збори на юридичному факультеті. Аналіз зробленого за звітний період дав секретар комсомольського бюро **А. Макаров**. Свою доповідь він розпочав з того, що показав, з якими результатами зустрічають члени ЛКСМУ факультету день народження комсомолії.

Доповідач зазначив, що комсомольці активно включились в змагання на честь 50-річчя ВЛКСМ та 100-річчя від дня народження В. І. Леніна. За підсумками першого етапу змагання факультет поки що на третьому місці.

Далі секретар бюро ЛКСМУ факультету зробив аналіз успішності студентів-комсомольців під час зимової та літньої сесій. І коли зимову сесію всі студенти факультету склали без заборгованості, то в літню — успішність нинішнього другого курсу складала лише 84,2 проценти.

Далі доповідач перейшов до аналізу політико-виховної роботи.

Окремо зупинився секретар комсомольського бюро на участі комсомольців факультету в третьому трудовому семестрі.

На закінчення **А. Макаров** сказав, що комсомольське бюро могло б зробити набагато більше, коли б всі його члени працювали на однаковому рівні і злагоджено.

Почалося обговорення доповіді. Першим виступив представник третього — найстаршого курсу факультету — **П. Степанов**. Він зазначив, що комсомольське бюро повинно приділяти особливу увагу індивідуальній роботі з комсомольцями. Очевидно, зазначає **П. Степанов**, саме це упущення і призвело до зниження успішності в літній сесії та до окремих зривів дисципліни, що сталися останнім часом. Виступаючий закликає приділяти більше уваги стійній пресі.

Студент **В. Митрофанов** вказав на те, що бюро мало цікавилось роботою комсомольської організації першого (ніжні другого) курсу. А це призвело до зривів під час літньої сесії.

Студент першого курсу **Аветисян** говорив про неправильне ставлення деяких комсомольців до навчання та дисципліни.

Вказавши на ряд недоліків в роботі бюро, **Ю. Іванов** підкреслив, що крім впливу на окремих недисциплінованих комсомольців з боку активу до них мусять бути вжиті і адміністративні заходи.

Представник партбюро **І. В. Михайлов** відзначив у своєму виступі, що комсомольська організація факультету провела певну роботу. Він разом з тим вказав, що такі заходи, як звіти і вибори, повинні бути святом для комсомольців, і, зокрема, зазначив пасивність комсомольців на цього-річних зборах.

Викладач **М. О. Руденко** закликав комсомольців факультету і особливо бюро ЛКСМУ звернути увагу на перший курс. Саме він повинен бути завжди в полі зору факультетської комсомолії.

Заступник декана доцент **Л. М. Стрельцов** у своєму виступі закликав комсомольське бюро бути першим помічником деканату в організації навчання та громадської роботи студентів.

Підводячи підсумки зборам, представник комітету комсомолу **А. Гордон** вказав на все позитивне в роботі організації та на ті недоліки, які слід ліквідувати новому складові бюро.

Звітно-виборні комсомольські збори юридичного факультету прийняли конкретне рішення та обрали новий склад бюро.

* * *

На організаційному засіданні нового бюро секретарем знову обрано **А. Макарова**.

ПРО МОЛОДЬ

НАУКОВА бібліотека підготувала стенд «Молодь нашої країни в творах радянських письменників», який присвячено 50-річчю Ленінського комсомолу.

Відкриває стенд книга «Ми — молода гвардія». На її титульному листі слова великого Леніна «...іменно молодежи предстоит настоящая задача создания коммунистического общества».

Книги, виставлені на стенді, розповідають про діла комсомольців і молоді в роки революції та громадянської війни, роки звершень перших п'ятичок, в час Великої Вітчизняної війни, відбудови зруйнованої війною країни, про героїку наших днів.

Стенд ілюстровано репродукціями плакатів та картин відомих радянських художників.

Під прапором марксизму-ленінізму, під керівництвом Комуністичної партії — вперед до нових перемог у боротьбі за торжество комунізму в нашій країні.

Хай живе комунізм — світле майбутнє людства!

Із Закликів ЦК КПРС до 51-х роковин Великої Жовтневої соціалістичної революції.

В ПАРТКОМІ ОДУ

НА ЧЕРГОВОМУ засіданні парткому обговорювалось питання про виконання філологічним факультетом рішення партзборів університету за підсумками зимової сесії.

На парткомі відзначалось, що колектив факультету проробив певну роботу по удосконаленню навчального процесу. Однак тут ще є і недоліки в учбово-виховній роботі. Один з них полягає в тому, що професорсько-викладацький склад, комсомольська та профспілкова організації не приділяють належної уваги індивідуальній роботі зі студентами, слабо пропагують досвід відмінників.

На факультеті мають місце порушення трудової дисципліни, до цього часу не ліквідована академзаборгованість 19-ма студентами.

В рішенні парткому визначено заходи, спрямовані на усунення цих та інших недоліків, на мобілізацію колективу філологічного факультету до гідної зустрічі 100-річчя від дня народження В. І. Леніна.

На засіданні парткому обговорювались також підсумки роботи студентів перших та других курсів в Кілійському, Комінтернівському та Іванівському районах Одеської області. Зі своїми завданнями по наданню допомоги в збиранні врожаю студенти справились. Виїзд студентів на сільськогосподарські роботи відіграв важливу роль в трудовому вихованні студентів, згуртуванню колективів груп та курсів.

Гідно зустрічає славний комсомольський ювілей студентка четвертого курсу філологічного факультету **А. Носкова**. Вона успішно оволодіває знаннями, бере активну участь в громадській роботі.

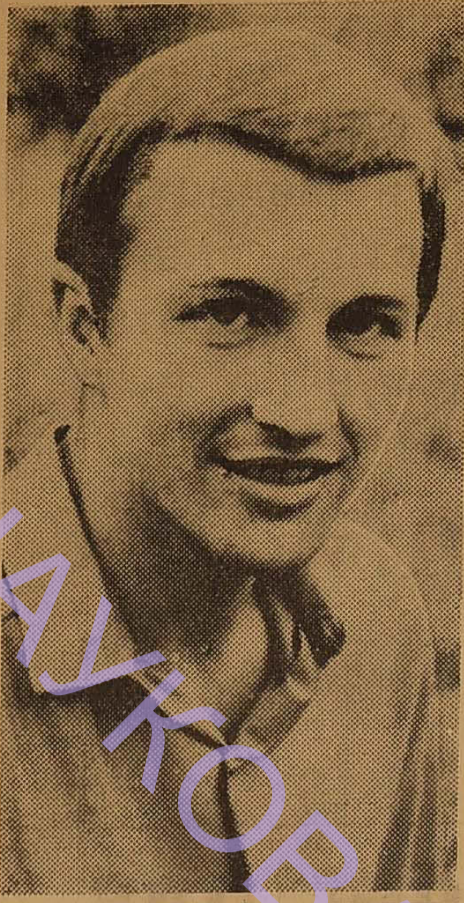
На знімку: студентка **А. НОСКОВА** під час занять.

Фото **Г. МЯГКОВА**.

УРОЧИСТИЙ ПЛЕНУМ КОМІТЕТУ КОМСОМОЛУ

24 жовтня 1968 року у великому актовому залі університету відбудеться урочистий пленум комітету комсомолу ОДУ, присвячений 50-річчю ВЛКСМ.

Початок роботи пленуму о 19 годині.

НА ВЧЕНІЙ РАДІ

ВІДБУЛОСЬ засідання вченої ради університету. Першим на ньому обговорювалось питання: «Про хід виконання заходів і зобов'язань університету до 100-річчя від дня народження В. І. Леніна». З інформацією про це виступив проктор по науковій роботі професор В. О. Федосєєв.

В обговоренні питання взяли участь тт. Раковський, Глауберман, Калуст'ян і Бевзенко.

В своєму рішенні вчена рада відзначила, що колективи факультетів, кафедр, наукових установ провадять активну роботу по реалізації заходів і зобов'язань в галузі ідеологічної, учбово-виховної та наукової роботи, взятих на честь 100-річчя від дня народження В. І. Леніна.

За останній час захищена одна докторська та 10 кандидатських дисертацій. Успішно розгортаються наукові дослідження з важливих тем, розширюється обсяг господарських робіт, готуються монографії, учбово-методичні посібники тощо.

Вчена рада накреслила ряд заходів, здійснення яких сприятимуть ще ширшій і пліднішій підготовці до знаменної ленінської дати.

На цьому ж засіданні члени вченої ради заслухали звіт про роботу наукового студентського товариства університету. В обговоренні звіту взяли участь тт. Файтельберг, Богатський, Карпов.

Головою НСТ обрано професора В. О. Прєснова.

Вчена рада затвердила план своєї роботи на 1968/69 навчальний рік та вирішила ряд питань, пов'язаних з конкурсними та поточними справами.

ВІН ВЧИТЬСЯ ВІДМІННО

ЗНАЙОМТЕСЬ: цей симпатичний хлопець — студент третього курсу факультету романо-германської філології Олег Лямцев. Він і спортсмен, член збірної футбольної команди університету.

Слово «спортсмен» в устах деяких стало синонімом до слів «невстига-

ючий студент», а той і «ледачий». Олег Лямцев, як і багато інших спортсменів нашого університету, всією своєю поведінкою, своїм ставленням до навчання спростовує це.

Студент Лямцев відмінно вчиться. В його заліковій книжці «четвірка» — рідкий гість. Його заліко-

ва книжка рясніє «п'ятірками». Успішно закінчив він минулий навчальний рік. А зараз також старанно оволодіває знаннями, вміло поєднуючи заняття і спорт, гідно зустрічаючи славний ювілей — 50-річчя ВЛКСМ.

НА ФОТО: студент факультету романо-германської філології Олег ЛЯМЦЕВ.

Г. МЯГКОВ.
Фото автора.

КАФЕДРА ЗАСІДАЄ...

ЗАСІДАННЯ КАФЕДРИ... Воно відбувається за всіма нашими планами двічі на місяць. Тут мають обговорюватись усі питання навчальної, виховної, наукової роботи, тут має вироблятися колективна думка людей, які працюють рік у рік поруч, роблять одну спільну справу. Тут має виявлятися творча ініціатива людей, заклопотаних тим, щоб завтра працювати краще, ніж сьогодні.

ПІСЛЯ ВІДКРИТОЇ ЛЕКЦІЇ

НАВЧАЛЬНА РОБОТА — основне для кожного, хто працює в університеті. Лекція та її якість, педагогічна майстерність викладача — найперший і найбільший наш клопіт. Знайомство з роботою товариша, щоб і самому навчитись, і йому допомогти — найважливіша ланка кафедральних зустрічей.

Відкрита лекція, здавалось би, не новина в нашій роботі. Але цього разу відкрита лекція — на заочному відділенні, до якого здебільшого, ой, як рідко доходить така практична увага кафедр. Лекцію читає Василь Васильович Фашенко. Читає про свого улюбленого письменника Олександра Петровича Довженка.

Ми всі слухаємо з великим інтересом насичену великим фактичним матеріалом, власними роздумами лекцію. Присутня більшість членів кафедри. І тому одразу після закінчення відкривається засідання кафедри.

На завершення засідання будуть розглянуті ще якісь короткі поточні справи, але зараз все воно присвячене одному питанню: обговоренню лекції. Так, одразу по свіжих слідах. Так воно найкраще — у кожного не тільки записи в руках, а й свіжі, безпосередні враження.

І засідання перетворюється на захоплюючу творчу розмову. Про Довженку і примхливу долю його творів воєнного часу. Про викладовську майстерність Василя Фашенка. Про особливості лекції на заочному навчанні. І ще про багато інших речей, які, оплітаючись разом, пройняті одним клопотом: як зробити, щоб студент і, зокрема, заочник, навчився більшому в університеті...

НОВА ЛЮДИНА

НА КАФЕДРІ — нова людина. Міністерство освіти УРСР відрядило до нас в річну аспірантуру колишню нашу вихованку, а тепер педагога з великим стажем,

директора однієї з сільських шкіл Березівщини Олімпіаду Матвійовну Карпенку. Вона працює над кандидатською дисертацією «Леся Українка в родинному літературному оточенні». Ні в кого з письменників не було такого цікавого оточення: Олена Пчілка — поетеса, прозаїк, перекладач, редактор. Дячко Михайло Драгоманов — публіцист, критик, політичний діяч, організатор вільного українського слова за кордоном. На літературному полі виступав і брат письменниці, фізик Михайло Косач, і його дружина, яка писала під псевдонімом «Грицько Григоренко». Є що вивчати!

Над своєю темою дисертантка працює під керівництвом завідувачою кафедрою не перший рік. Але тепер, коли вона ввійшла хоча б і на рік в колектив, за неї відповідає вся кафедра. І цілком природно присвятити засідання роботі нової товаришки. Вона читає один з розділів, розповідає про контури роботи в цілому. Жвавий обмін думками принесе дослідниці багато корисного.

АГІТАТОР — ДУША ГРУПИ

СКЛАДНА справа — агітаційна робота. Саме в її процесі відбувається пізнання кожного студента, розгортається задушевна розмова, яка має допомогти вихованню майбутнього спеціаліста, як глибоко ідейної, всебічно розвинутої людини. Кілька наших товаришів працюють агітаторами — дуже важливо вивчати досвід кожного і поширити краще, що накопичено в процесі роботи.

Кафедра присвячує цьому питанню окреме засідання. Доповідає досвідчений агітатор. Не так вже й багато минуло часу його спілкування з студентами, а скільки вже проведено цікавих екскурсій, відвідувань театрів, музеїв, влаштовано обговорень, а головне, як знає агітатор студентів, їх нахили й запити. Уважно слухає доповідь молодий наш працівник Євген Прісовський, який тільки почав працювати агітатором, слухає, щоб запозичити досвід.

Відбулось перше в навчальному році засідання, визначено головні завдання, затверджено плани. Як будувати роботу надалі, щоб не було формалізму у «відбутті» засідання, щоб люди — йдеться далі про кафедру історії української літератури — йшли на товариські зустрічі, впевнені, що здобудуть для себе щось корисне, чимось збагатяться для дальшої роботи.

СЕРЕД СТУДЕНТІВ

БЛИЖЧЕ треба йти до студентів, більше знайомити їх з нашою роботою, з дослідженнями кафедри. Це ж допоможе розширенню наукових об'єктів, глибокому зацікавленню своєю майбутньою спеціальністю.

І от кафедра приходить на курс, четвертий український денного навчання. Не в зв'язку з якимсь «ЧП», з порушеннями, скажімо, дисципліни чи іншою неприемною нагодою. Зовсім навпаки! Причина радісна, навіть «іменнича». Леонідові Первомайському, відомому українському поетові й прозаїкові минуло шістьдесят років. Курс вивчав історію української радянської літератури, портретні характеристики найвидатніших письменників. А у нового члена кафедри Євгена Прісовського радість — вийшла у видавництві «Радянський письменник» його книга «Поезія Леоніда Первомайського». Отож, всі підстави є, щоб присвятити засідання поетові-ювілярові тут на курсі. Зібралось осіб шістьдесят...

Радісно й схвильовано виголошую вступне слово про свого ровесника — поета посивілої молодості. В змістовній і водночас темпераментній доповіді Євген Прісовський доносить до слухачів основні риси творчої манери Первомайського. Читаються вірші поета...

* * *

МИ НАВЕЛИ в статті чотири приклади, згадали цікавих чотири наших засідання, різних формою і змістом. Їх було значно більше. Можливо, не все було однаково вдалим, не все до кінця продумано, не всі «резерви» до кінця використано. Але головне, здається, в тому, що ми намагались, щоб кожне засідання не було схожим на попереднє. А це, очевидно, створює можливості для ширшого охоплення всіх тих численних питань, якими повинна займатися кафедра — основна ланка нашого університетського життя.

Професор А. НЕДЗВІДСЬКИЙ, завідувач кафедри історії української літератури.

В НАУКОВИХ

ГУРТКАХ

ПЕРШІ

ОБГОВОРЕННЯ

ВЖЕ ДЕКІЛЬКА років на філологічному факультеті працює науковий гурток по вивченню зарубіжної літератури. Керує ним доцент О. Б. Дорман.

Нещодавно відбулось перше в цьому навчальному році засідання гуртка. На порядку денному стояло обговорення повісті сучасного американського письменника Трумена Капоте «Звичайне вбивство».

В обговоренні повісті брали участь члени гуртка — студенти-вечірники. Всі зійшлися на тому, що повість Капоте — це розповідь про моральні проблеми суспільства, про те, як нелюдська соціальна система капіталізму породжує в людей не тільки байдужість, але й жорстокість, це намагання відповісти на питання: чому так дешево ціниться людське життя в Америці.

На наступному засіданні гуртка ми заслухаємо доповіді на тему: «Образ Леніна в сучасній прогресивній зарубіжній літературі».

Л. МОРОЗОВА,
студентка третього курсу вечірнього навчання філологічного факультету.

НА ЮРИДИЧНОМУ факультеті відбулось засідання наукового студентського гуртка «Історія і теорія держави і права».

Учасники засідання заслухали звіт старости гуртка про роботу в 1967—1968 навчальному році, затвердили план діяльності гуртка на нинішній навчальний рік.

ВІДБУЛОСЬ засідання наукового студентського гуртка психології. На ньому з доповіддю «Нове про сон і сновидіння» виступив професор Д. Г. Елькін. На гуртку мова йшла також про план майбутньої роботи його членів та вирішено ряд організаційних питань.

ЗАСІДАННЯ гуртка «Мистецтво критики», яким керує доцент В. Ф. Руденко, цього разу присвячувалось доповіді студентки третього курсу російського відділення філологічного факультету Беньковської «Хто ви, доктор Андроніков?». В ній мова йшла про специфіку літературознавчих робіт Іраклія Андронікова.

В ДОБРИЙ ЧАС!

СОТНІ юнаків і дівчат заповнили минулого понеділка великий актовий зал університету. Тут відбулись звітно-виборні комсомольські збори студентів філологічного факультету.

В переддень великого свята — п'ятидесятиріччя Ленінського комсомолу — студенти-філологи вітали про те, яких успіхів вони домоглися на протязі останнього учбового року, з чим прийшли до славного ювілею.

Збори відкрила секретар комсомольського бюро факультету, студентка третього курсу Бела Піддубна. Слухаючи її послідовну і ґрунтовну доповідь, мимоволі пригадуєш події останніх двох семестрів. Ще кілька місяців тому філологічний факультет був предметом суворой і справедливої критики з боку і партійної, і комсомольської організації університету. Трудова дисципліна і громадська поведінка на факультеті бажали кращого. І як результат цього — кілька студентів-філологів було виключено з університету.

Та врешті-решт філологам набридло пасти задніх. Вони зуміли зробити належні висновки. Значно поліпшились учбові показники майже в усіх групах, підтягнулася й трудова дисципліна. Справжньою гордістю філологічного факультету є перша група другого курсу українського відділення (комсорг Л. Бондаренко) та перша група четвертого курсу українського відділення (комсорг З. Бурдейна). Тут навіть задовільні оцінки — рідкість.

Філологи гідно зустрічають ювілей Ленінського комсомолу. Вони запланували вечір, присвячений цій знаменній даті, неділеньку для ще більшого озеленення рідного міста.

Так, вже чимало зроблено філологами, але водночас ще залишаються недоліки, і саме про це говорили на зборах заступник декана В. П. ДРОЗДОВСЬКИЙ, голова профбюро факультету М. І. ІЛЛЯШ, викладач А. І. ШУСТЕР, студенти С. МЕФОВСЬКИЙ, М. СУХОВЕЦЬКИЙ, Л. БОНДАРЕНКО, В. СПОРАДЕЦЬ, Н. РАКОВСЬКА.

Взяти хоча б стінгазету «Філолог». Ще зовсім недавно вона була кращою в конкурсі університетських газет. А що ми бачимо зараз? Млявий нецікавий матеріал, бліде оформлення. І результат — останнє місце. Викликає подив байдужість самих студентів щодо цього. Як слушно зауважив у своєму виступі студент Б. Баташан, зібрати студентську редколегію, примусити її працювати дуже нелегко. Це питання набуває актуальної гостроти ще й тому, що у найближчі дні провадитиметься конкурс на кращу факультетську стіннівку, присвячену 50-річчю ВЛКСМ, і «Філолог» повинен зайняти в ньому гідне місце.

Не все гаразд на деяких курсах і з навчанням. Так, 12 процентів студентів третього курсу російського відділення — академборжники. А вже не за горами й зимова сесія. Тому бюро, всі комсомольці факультету повинні гостро й принципово підійти до розв'язання цього питання.

Загалом збори показали підвищення відповідальності студентів філологічного факультету і свідчили про те, що у них є всі шанси вийти у передові ряди.

Тепло зустрінутий присутніми, на зборах виступив комсомолец

20-х років, член КПРС з 1918 року тов. Леонов, який палко привітав комсомольців з наступаючим святом і побажав їм всіляких успіхів.

Збори прийняли розгорнуте рішення, скероване на дальше поліпшення комсомольської роботи на факультеті, й обрали новий склад комсомольського бюро.

Перші кроки завжди найважчі. Філологи їх зробили. В добрий час! Будемо сподіватись, що комсомольський вогник, який спалах-

нув у їх серцях, вже не згасне й вони зуміють гідно зустріти сторіччя від дня народження Володимира Ілліча Леніна.

НА ПЕРШОМУ ЗАСІДАННІ НОВОГО КОМСОМОЛЬСЬКОГО БЮРО СЕКРЕТАРЕМ КСМ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЗНОВУ ОБРАНО БЕЛУ ПІДДУБНУ.

Л. ПЕЛЬЦМАХЕР,
завідуючий відділом комсомольського життя газети «За наукові кадри».

ЛІТОПИС КОМСОМОЛУ

ВСЯ КРАЇНА готується урочисто відзначити піввіку Ленінського комсомолу. Цій знаменній даті присвячено багато книг і збірників, які вийшли з друку в 1967—1968 роках. Ось деякі з них, що надійшли до наукової бібліотеки ОДУ.

«ИСТОРИЯ ВЛКСМ. ЖИВАЯ ЛЕТОПИСЬ В ТРЕХ ТЕТРАДЯХ». Це не підручник історії. Це начебто сама історія, яка ожила в справжніх фотокадрах і картинах художників. Це її голос. Це батьківське напучення сину і дочці. Як живі постають обличчя відомих і невідомих героїв. Сьогоднішні комсомольці можуть уявити і запам'ятати велику дорогу, яку разом з партією, разом зі всім народом пройшла молода гвардія робітників і селян. Зошит перший (1917—1929 рр.) цього видання розповідає про народження комсомолу, про перше десятиріччя його життя.

У другому зошиті (1929—1945 роки) мова йде про діла та подвиги комсомолу, молоді в роки будівництва соціалізму, в час індустріалізації та колективізації країни, про безсмертну в історії людства битву з фашизмом.

Третій зошит вийде в світ найближчим часом.

«ОРГАНІЗАЦІЯ УДЕСЯТЕРЯЕТ СИЛЫ» — це документи і матеріали з'їздів, конференцій і ЦК ВЛКСМ з організаційної роботи (1918—1966). Збірник складається з трьох розділів, відповідно до загальноприйнятої періодизації історії соціалістичного і комуністичного будівництва в

СРСР. Всередині розділів документи розміщені в хронологічному порядку.

В брошурі В. Васильєва, А. Кулагіна і В. Чупрова «ВАШЕ МНЕНИЕ? ПРИКЛАДНЫЕ СОЦИОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ПО ПРОБЛЕМАМ МОЛОДЕЖИ» поставлено за мету викликати інтерес і смак у молоді, у комсомольських працівників до вивчення життєвих процесів, ознайомити їх в достатньо популярній формі з методикою і технікою основними напрямками

прикладної соціології, а також з результатами деяких закінчених праць з проблем молоді.

Роздумам над цифрами, фактами, документами про діяльність ВЛКСМ присвячена книга Володимира Мілютенка «К ЗВЕЗДАМ ИДУТ ПО ЗЕМЛЕ». Автор книги говорить про спадкоємність, що «вона в спадщині, якій немає ціни. В нашій переконаності. В наших ідеалах. В наших традиціях і принципах. Наша спадкоємність не вмирає. Вона вічна, тому що живе в ідеї. Її джерела в далекому минулому, але її майбутнє в нас. І від того, як ми це

розуміємо, залежить багато що: чи будемо ми великими спадкоємцями великих традицій, чи просто споживачами того, що завоювали для нас інші».

А ось книги, які присвячені комсомолу України.

Петро Юхимович Шелест в книзі «ІСТОРИЧНЕ ПОКЛІКАННЯ МОЛОДІ» показує героїчний шлях комсомолу України. Книга складається з чотирьох розділів: «Славні традиції», «Ударна бригада комуністичного будівництва», «Школа ідейного гарту» і «Людина майбутнього народжується сьогодні».

І. П. Стафійчук в брошурі «КОМСОМОЛ УКРАЇНИ В ПАРТИЗАНСЬКОМУ ДВИЖЕННІ 1941—1944 гг.» розповідає про зміст, форми і методи політичної роботи партійних і комсомольських організацій на тимчасово окупованій території.

Семен Тутученко, автор книги «РУХОМИЙ ПЛАЦДАРМ», Герой Радянського Союзу, начальник штабу комсомольського кавалерійського дивізіону, який діяв в складі партизанського з'єднання. Герої книги — партизани, з якими С. П. Тутученко проішов важкий шлях героїчної боротьби народних месників в тилу ворога.

«БЕЗСТРАШНА ЮНІСТЬ» В. Анастасьєва і Д. Лимарева — нарис про діяльність диверсійної підпільної групи на території окупованої Одеси, написаний на основі архівних документів та свідчень учасників групи, які залишились живими.

О. НОТКІНА.

У КИПІННІ ЖИТТЯ

НЕРІДКО трапляється, що життя нібито й прихильне до людини, але вона так і не впевнена до кінця, чи правильно обрала свій шлях. Про студента історичного факультету нашого університету Миколу Головатого цього сказати не можна. Він завжди на своєму місці — і в аудиторіях рідного факультету, і в кімнаті комітету комсомолу, і на сцені. Це відразу впадає у вічі навіть сторонній людині.

З Миколою Головатим я познайомився навесні минулого року. У спортзалі нашого університету проходили міжфакультетські змагання з важкої атлетики. В інтересах команди свого факультету Микола виступав у цих змаганнях, хоча до цього штангою не захоплювався. Проте повсякденні заняття спортом допомогли йому добре виступити у всіх трьох рухах класичного триборства й принести команді факультету необхідну кількість очок.

Спорт — не єдине і не головне захоплення Миколи. Ще в шкільні роки він глибоко й назавжди полюбив сцену. Тоді в школу прийшла нова вчителька літератури, Алла Емануїлівна. Вона організувала драматичний гурток, зуміла прищепити дітям любов до прекрасного. Микола не може без посмішки пригадувати свій перший виступ на сцені. Читав він на шкільному вечорі «Бородино».

Десь на середині загнувся, знітився і прожогом утік зі сцени. Так, перший сценічний виступ був не дуже вдалим, але любов до мистецтва міцно оволоділа хлопцем. І під час навчання в Дніпропетровському технічному училищі, і під час служби в Радянській Армії Микола бере активну участь у художній самодіяльності, стає срібним лауреатом республіканського фестивалю самодіяльного мистецтва в Києві.

А влітку 1965 року в приймальну комісію університету прийшла

група веселих засмаглих хлопців — демобілізованих воїнів. Серед них і Микола Головатий.

— Чому ти вирішив стати істориком? — запитую в Миколи.

— Мрія стати істориком народилась ще в шкільні роки. Цей предмет був у мене найулюбленішим. Людина повинна знати історію свого народу, своєї партії, історію того, як жило, боролось і розвивалось людство.

З перших днів навчання Микола активно включається в жваве, напружене життя університету. Потім — він член комітету ЛКСМУ, завідуючий відділом комсомольського життя університетської багатотиражки, його можна часто бачити не лише на своєму, а й на інших факультетах. Звичайно, громадська робота по-

КОРОТКО

ДРАМАТИЧНИЙ, танцювальний та інші колективи художньої самодіяльності нашого університету готують нову велику святкову програму. З нею вони виступлять в ювілейні дні комсомолу та Жовтневих торжеств.

ЗАКІНЧУЄТЬСЯ обладнання і оформлення кімнати трудової слави університету (вулиця Петра Великого, 2). Її відкриття приурочується славному 50-річчю ВЛКСМ.

ВІДБУВСЯ вечір-зустріч, організований туристською секцією університету. Ті, хто був присутнім на вечорі, з інтересом слухали звіти про проведені походи, залишилися задоволеними від виконання туристських пісень.

НЕЩОДАВНО відбувся спільний вечір студентів історичного факультету і воїнів Одеського гарнізону.

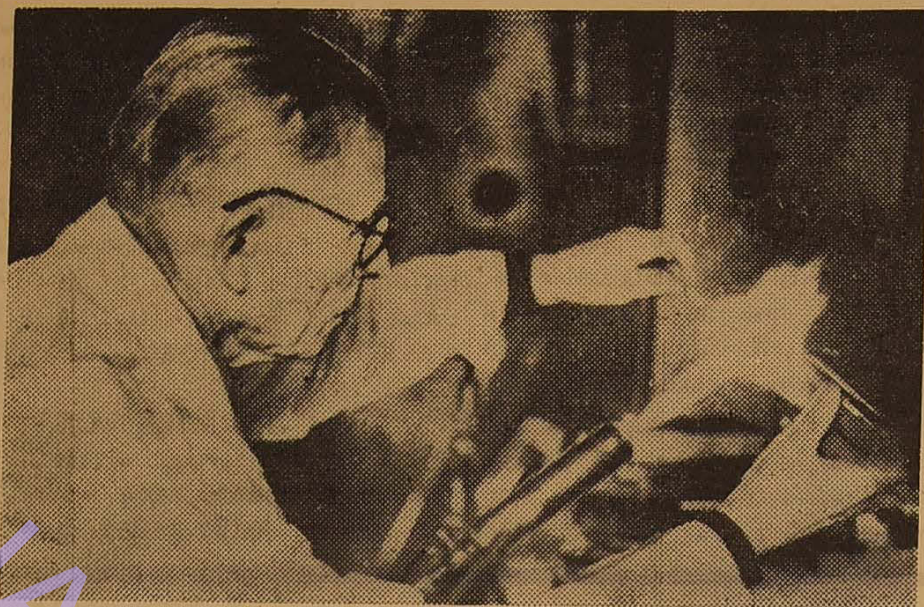

ВЕЛИКИЙ АКТОР

ДО 150-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
П. М. САДОВСЬКОГО

Ось уже майже чверть віку трудиться в університеті майстер-склодув Василь Арболіонович Артамонов. В числі інших він чимало робить для того, щоб учбовий процес проходив без зривів, був матеріально забезпеченим.

На знімку: В. А. АРТАМОНОВ за роботою.

У КИПІННІ ЖИТТЯ

Закінчення. Поч. на 3-й стор.

требує чимало часу, та Микола вмilo поєднує її з навчанням. Вчиться він відмінно. Четвірки в його заліковій книжці — рідке явище. Хоч і нелегко все це поєднувати, але ось що каже Микола:

— Головне — бути вимогливим до себе. Звичайно, не я перший це кажу, та саме вимогливість до себе робить людину завжди зібраною, допомагає їй все робити вчасно.

По закінченню другого курсу Микола — у складі студентського загону. Йде працювати в Красноярський край. А минулого літа його було призначено комісаром об'єднаного загону одеських студентів.

— Довідавшись про це, — розповідає Головатий, — я страшенно розхвилювався. Ще б пак, адже мені ніколи до цього не доводилося керувати такою великою кількістю людей.

Тайга зустріла нас яскравим сонцем, темними ночами і... чис-

то господарськими труднощами. Часто не вистачало будівельних матеріалів. Наприклад, закін студентів нашого університету дванадцять днів простояв без роботи через нестачу необхідних матеріалів. Зустрівшись з хлопцями,

я прийняли рішення перейти у сусіднє село, де було вдосталь і роботи, і матеріалів.

Та не тільки роботою жили студенти ті два напружених місяці. Систематично виходили стінні та багатотиражні газети, проходили концерти художньої самодіяльності спортивні змагання. Були навіть проведені «малі олімпійські ігри», які відзначалися чудовою організацією. І, як завжди, одним з головних ініціаторів цього був Микола Головатий.

Цього року Микола закінчує університет. Звичайно, я задаю йому традиційне запитання про плани на майбутнє.

— Мрію про аспірантуру, але водночас хочеться на практичній роботі закріпити всі ті знання, які дав мені вуз.

Нелегкий життєвий шлях. Та комуніст Микола Головатий впевнено крокує по ньому. І знаю: він ніколи не зверне убік.

П. ЛЕОНІДОВ

НА КОНКУРС

„ЮНІСТЬ“

я не побачив в їхніх очах докору, а лише запитання: що робити, як вийти з цього становища. Я зрозумів, що товариші мені довіряють, а підтримка у таку хвилину — це, ой як важливо. Ми прий-

ІСТОРІЯ ТРЬОХ НАЗВ

ПРОТЯГОМ багатьох століть український народ жорстоко визискували не тільки «свої, доморослі» поміщики, куркулі, капіталісти, а й чужі, інонаціональні. Особливо багато таких іноземців-експлуататорів у Росії і на Україні з'явилося в епоху капіталізму. Експлуатовані робітники, селяни помітили, звичайно, цих чужих, інонаціональних мироїдів і справедливо їх назвали **чужоядниками**.

Слово **чужоядник** — складне. Перший його компонент **чуж-** є основою слова «чужий», вживаного у значенні «не свій, не тутешній, іноземний». Другий компонент **-яд-** є коренем праслов'янського слова «айдєгі» — «їсти»; порівн. рос. еда. **О** — сполучний звук, а **-ник-** — суфікс: **чуж-о-яд-ник**.

Отже, **чужоядник** — це іноземець-експлуататор. Згодом, на тій підставі, що визискувачі і «доморослі», і іноземці користувалися **чужою** працею, слово **чужоядник** стало вживатися і в значенні «експлуататор», стало синонімом до цього слова.

На Україні чужоядниками були колоністи. Слово **колоніст** зайшло в російську та українську мови

СЛОВО ПРО СЛОВО

з німецької у XVIII ст. У німецькій мові це слово утворилося з допомогою суфікса **-іст** від основи латинського слова «кольонус». У латинській мові слово «кольонус» спочатку вживалося в значенні «селянин-рільник, що обробляє землю й вирощує різні сільськогосподарські культури». Згодом, коли безземельні селяни-латиняни почали переселятися на території інших держав і там почали обробляти землю й вирощувати різні культури, слово «кольонус» розширило своє значення. Воно стало назвою не просто селянина-рільника, а назвою селянина-рільника **переселенця, чужинця**, що приїхав з іншої держави. У такому значенні слово **колоніст** почало вживатися і в німецькій мові, з якої воно й зайшло в російську, українську та інші європейські мови.

В XIX ст. у значенні **колоніст** стало вживатися і слово **колонізатор**. Та в період імперіалізму, коли капіталістичні держави почали проводити загарбницьку політику, підкоряти собі економічно й політично слабо розвинуті кра-

їни, стали народи цих країн з допомогою переселенців-колоністів нещадно визискувати, слова **колоніст, колонізатор** розширили своє значення: вони стали синонімами до слів **експлуататор, загарбник**.

Коли в польську мову з німецької зайшло слово **колоніст**, то в ній на рідномовній основі з таким же значенням утворилося слово **осадник**. Польська шляхта, що проводила колонізаторську політику щодо західноукраїнських земель, заселяла їх на пільгових умовах поляками. Таких поляків-переселенців і було названо **осадниками**. Слово **осадник** утворилося шляхом префіксації й суфіксації від непохідної основи праслов'янського дієслова «сидіти» в даному разі «садити на землю».

Упривілейоване становище на західноукраїнських землях польськошляхетських осадників, експлуатація ними місцевого населення й дала підстави українському народові ототожнювати їх з експлуататорами, колоністами. Звідси слово **осадник** і стало вживатися в українській мові як синонім до слів **експлуататор, чужоядник, колоніст, колонізатор**.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

М'Я Прова Садовського широко відоме в історії російського театру. Талановитий, самобутній актор, позначений яскравою творчою індивідуальністю, Садовський був гідним і послідовним продовжувачем традицій великого Щепкіна. Він поклав початок славетної акторської династії Садовських, яка майже протягом сторіччя творила на сцені «будинку Щепкіна».

Пров Михайлович Садовський (справжнє прізвище його Єрмілов) народився в сім'ї рязанського міщанина в 1818 році і з малих років піс і виховувався в сім'ї свого дядька — провінціального актора Григорія Садовського. Після смерті дядька підлітка взяв до себе інший брат матері — Дмитро Садовський, теж відомий провінціальный актор.

Перший театральний дебют юнака відбувся в Тулі, коли хлопцеві ледве минуло 14 років. Тоді він вперше виступив під прізвищем Садовський.

В 1838 році в Казані його побачив на сцені і схвально поставився до його гри великий Михайло Семенович Щепкін. Незабаром він призначив йому роль у своєму бенефісі, оточив увагою і піклуванням. Залишаючи Казань, Щепкін доручив казанському антрепренерові уважно ставитися до молодого актора.

В 1839 році Садовський приїжджає до Москви. Спочатку він бере участь в спектаклі, що поставив Щепкін у театральному училищі, незабаром одержує відкритий дебют в Малому театрі. Понад тридцять років, аж до самої смерті (помер в 1872 році), працював тут Пров Садовський, створивши низку неперевершених образів. Тільки в п'єсах Островського актор виконав 28 ролей.

З появою Садовського російський сценічний реалізм набуває нових рис, входить в нову фазу. Щирість, природність виконання, сценічна простота і виразність по-

єднувалися у Садовського з побутовою конкретністю, типовістю, силою, багатством і глибиною душевних переживань.

З кожною роллю, з кожним спектаклем зростає майстерність актора. Дуже високу оцінку тогочасної театральної критики дістало виконання ним ролей гоголівського репертуару (Подколесин, Анучкін); особливий успіх мав Садовський у ролі Осипа в «Ревізорі». Навіть у водевілі Ленського «Лев Гурич Синичкін» другорядний персонаж — антрепренер Пустославцев — у блискучому виконанні Садовського виростає в типову фігуру театального пройдисвіта.

Значними творчими перемогами позначено виконання ролей зарубіжного репертуару — шута в «Королі Лірі», Сганареля та Журдена в п'єсах Мольєра.

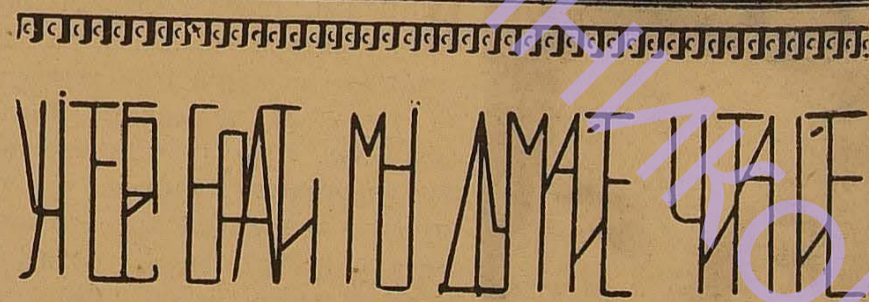
Але вершин майстерності актор досягає саме в п'єсах Островського. Тут йому вдалося втілити риси національної своєрідності і глибини насамперед завдяки тій неперевершій культурі російської народної мови, великим майстром якої був Садовський. Він виконав багато ролей в п'єсах Островського, але програмною його роллю став Любим Торцов з п'єси «Бідність не порок», яку драматург присвятив акторові (1854 рік). Він створив також чудовий образ Ананія в «Гіркій долі» Писемського, багатогранний характер Расплюєва у «Весіллі Кречинського» Сухово-Кобиліна.

В історії російського театру Садовський залишив помітний слід. Його славі традиції продовжували і розвивали «інші Садовські» — син Михайло Прович Садовський та його дружина Ольга Осипівна Садовська, Садовські третього і четвертого покоління славетної династії, яка дала акторів, що працювали на сцені Малого театру вже в наш, радянський час.

Арк. ТУЛІН.

КУТОК ДОЗВІЛЛЯ

МОНОГРАМА

Сполучення літер в одну групу називається монограмою. На цьому малюнку зображено декілька монограм, за допомогою їх прочитайте відомі слова Т. Г. Шевченка, звернені до молоді.

МИСЛИВЕЦЬ І ВЕДМІДЬ

Мисливець вийшов з місця стоянки і попрямував прямо на південь. Проїшовши п'ять кілометрів, він круто повернув на схід і пройшов ще чотири кілометри. В цьому місці мисливець побачив ведмедя і застрелив його. Треба було потурбуватися про доставку туші звіря. Мисливець пішов прямо на північ і скоро опинився точно на тому місці, з якого почав свій шлях. Запитується: якого кольору був ведмідь?